

Kaupunkitilalautakunnan alaisen toiminnan talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2028 / TeA

VD/5868/02.01.00.00/2024

TeA/JH

1. Yleinen taloudellinen tilanne

Valtiovaranministeriö on talouskatsauksessaan laskenut arviotaan Suomen talouskasvusta taantuman oltua arvioitua pidempi ja syvempi. Vuoden 2024 talouskasvun ennuste on nolla prosenttia. Vuosille 2025 ja 2026 ennustetaan 1,6 ja 1,5 prosentin kasvua vastaavasti ennusteen kuitenkin lähtiessä siitä, että talouden kasvua tukee inflaation hidastuminen ja korkojen lasku. Valtiovarainministeriö toteaa inflaation hidastumisen olevan laaja-alaista, mikä mahdollistaa korkojen laskun ja tukee ostovoimaa. Inflaation ennustetaan olevan 1,8 prosenttia vuonna 2024 ja noin 1,5 prosenttia 2025 ja 2026. Korkojen lasku vaatii kuitenkin Euroopan laajuista inflaation hidastumista.

Euroopan keskuspankin ennusteen mukaan euroalue kasvaisi tänä ja ensi vuonna. Euroalueen inflaation ennustetaan olevan tänä vuonna 2,4 prosenttia ja ensi vuonna 2,0 prosenttia, joka on myös EKP:n inflaatiotavoite. Euribor 3kk ennustetaan laskevan. Maailmantalouden ennakoitaan kasvavan hieman euroaluetta nopeammin, millä on merkitystä Vantaalle suuren logistiikkakeskittymämme takia. Investointien odotetaan kasvavan vuonna 2025, mitä vauhdittavat energianmurros sekä asuntokaupan piristyminen ja tätä seuraava rakentamisen elpyminen. Investointien elpyminen edellyttää kuitenkin ennakoitua korkojen laskua. Myös työllisyyden arvioidaan kääntyvän kasvuun vuonna 2025. Vuonna 2024 työttömyysasteen oletetaan asettuvan 7,4 prosenttiin laskien 7,2 prosenttiin vuonna 2025.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan kääntyvän negatiiviseksi tänä vuonna menojen jatkaessa kasvuaan ja verorahoituksen supistuessa. Kuntien verotulojen arvioidaan laskevan viime vuodesta yli 5 prosenttia, sillä kunnallis- ja yhteisöverotuloista poistuu sote-uudistukseen liittynyt verohäntä. Kuntien valtionosuuksia laskevat muun muassa sote-siirtoon liittyvä tarkistus ja hallitusohjelman mukainen indeksisäästö. Ansiotulovähennyksen muutos lisää kuntien verotuloja, mutta valtionosuuksia vähennetään vastaavasti. Vuonna 2025 työ- ja elinkeinopalvelut siirretään kuntien vastuulle ja tämä lisämeno korvataan peruspalvelujen valtionosuuksissa.

Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2025–2028. Suurimman kuluerän muodostavat henkilöstökustannukset, joita sopimuskorotukset nostavat noin 3 prosenttia vuonna 2024. Henkilöstökustannusten kasvua hillitsee työttömyysvakuutusmaksun alentaminen. Kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa ainakin vuoteen 2027 asti. Työikäisen väestön määrän väheneminen ja työvoiman saatavuusongelmat koskettavat myös kunta-alaa, jossa eläköityminen on voimakasta. Saatavuusongelmat vaikeuttavat palvelujen järjestämistä.

2. Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2028

Vantaan vuoden 2024 talousarvion kehityksen lähtökohtana ovat Vantaan tuottavuus- ja kasvuohjelma 2021–2025 sekä kaupunkistrategia 2022–2025. Tavoitteen mukaan vuoden 2025 vuosikate tulisi olla vähintään 130 milj. euroa ylijäämäinen, mutta tähän ei päästäne. Kehyksessä kyseiseen tavoitteeseen pyritään vuonna 2027. Kaupungin investointitaso kasvaa kuitenkin samaan aikaan voimakkaasti.

Kehys perustuu valtiovarainministeriön kevään 2024 taloudellisessa katsauksessa ja julkisen talouden suunnitelmassa esitettyihin talouden kasvuarvioihin. Kehykseen tuovat epävarmuutta kunta puolen suuret muutokset, eli hyvinvointialueuudistus ja työvoima- ja elinkeinopalveluiden siirto kunnalle. Epävarmuutta tuo myös maailmantilanne: vaikka inflaatio onkin laskenut, niin korkotaso on yhä korkea. Asuntorakentaminen jatkoi hiljentymistään vuonna 2023 ja on ollut lähes pysähdyksissä alkuvuonna 2024. Vantaan väestönkasvu on jatkunut tasaisena alkuvuodesta 2024 ja vuoden 2025 väestönkasvuksi ennakoitaan yli 4 300 henkeä eli 1,7 prosenttia.

Kaupunginhallituksen kehyspäätöksen (KH 3.6.2024) jälkeen on noussut esille seuraavat määrärahamuutostarpeet: rakentamislain muutokseen liittyvä Ryhti-hanke, yleiskaavoituksen viherrakentamiseen liittyvä ARVO-hanke, Kierrätyskeskukselle myönnettävä vuokra-avustus, rakennusten purkuihin tarvittavat lisämenot sekä Kuusijärven hallintomallin muutoksesta johtuvat määrärahamuutokset. Osallistuvan budjetoinnin vuoden 2025 menot ja luottamushenkilöiden kokouspalkkioiden korotus ovat myös huomioitu. Tonttikysyntä on asuntomarkkinoiden huonon tilanteen vuoksi vähäistä, mikä luo epävarmuutta maanmyyntivoittoihin. Vuokratuloihin tuo jatkossakin epävarmuutta mahdollisuus myydä vuokratut kiinteistöt.

Talousarviossa 2025 toimialan tuloiksi on asetettu 312,9 milj. euroa ja menoiksi 263,2 milj. euroa, jolloin toimintakatteeksi jää 49,7 milj. euroa. Palkkaratkaisun yleiskorotukset on otettu huomioon toimialojen kehyksessä, mutta paikallisesti sovittavien erien määrärahavaraukset ovat kehysvaiheessa keskitetty kaupunkistrategian ja johdon toimialalle.

Toimialan ja palvelualueiden toiminnankuvauksissa on yksityiskohtaisemmin selvitetty mm. keskeisiä tavoitteita, strategian pohjana olevia toimintaympäristön muutoksia, palvelustrategiaa ja -tuotantoa sekä muita taloussuunnitteluun ja toimintaan vaikuttavia tekijöitä.

3. Sitovat tavoitteet ja toimialan tulokortti

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan vuosittain valtuustotasoisien sitovien tavoitteiden sekä toimialojen tavoitteiden ja tulokorttien kautta. Sitovat tavoitteet ovat valtuustossa hyväksyttäviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, jotka edistävät valtuustokauden strategisten päämäärien toteutumista. Ehdotukset vuoden 2025 toimialan tulokortiksi ja sitoviksi tavoitteiksi esitetään talousarvion 2025 yhteydessä kaupunginvaltuustolle. Lautakunnalle hyväksyttäväksi esitetään toimialan tulokortti, joka perustuu kaupunkitasoisten sitovien tavoitteiden ehdotukseen.

4. Henkilöstösuunnitelma 2025–2028

Toimialan henkilöstösuunnitelma on osa strategisen suunnittelun kokonaisuutta. Toimialan tavoitteena on toteuttaa Vantaan kaupungin strategiaa käytännön tasolla ennakoimalla, suunnittelemalla ja toimeenpanemalla muutokset resurssiviisaasti ja tehokkaasti. Ennakoivan suunnittelun myötä avautuvien vakanssien toimenkuva voidaan muokata toimialan tarpeita palvelevaksi. Kaupungin kasvaessa myös kaupungin henkilöstömäärä kasvaa. Uusien vakanssien perustamisessa pyritään kuitenkin harkittuihin ja maltillisiin lisäyksiin. Vuodelle 2025 on tarve kolmelle uudelle vakanssille. Talousarvio 2025 pitää sisällään määrärahat vakinaiselle sekä tiedossa olevalle määräaikaiselle henkilöstölle.

5. Investoinnit

Kehyksessä kaupungin suunniteltu bruttoinvestointitaso vuodelle 2025 oli 290,4 milj. euroa ja netto 257,9 milj. euroa. Kaupunkitilalautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat seuraavat talousarvion investointiosat: toimitilarakentaminen, julkinen käyttöomaisuus, kiinteä omaisuus sekä kaupunkiympäristön toimialan irtain omaisuus. Investointien talousarvio vuodelle 2025 on kehyksen mukainen toimitilainvestointien, irtaimen ja julkisen käyttöomaisuuden osalta ilman ratikkaa. Ratikan määrärahat laskivat 48 milj. euroa määrärahojen siirtyessä osin taloussuunnitelmavuosille. Lisäksi kiinteän omaisuuden määrärahoja on korotettu 8 milj. euroa kehykseen nähden myös taloussuunnitelmavuosien kasvaessa. Toimitilainvestointien toteumat taloussuunnitelmakaudella 2022–2025 tulevat alittamaan alkuperäisen 340 milj. euron kehyksen noin 2 milj. eurolla.

Kaupunkitilalautakunta 18.9.2024 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) tehdä liitteen 1 mukainen taloussuunnitelmaesitys 2025–2028 käyttötalouden osalta,
- b) tehdä liitteiden 2 ja 3 mukainen taloussuunnitelmaesitys 2025–2028 investointien osalta,
- c) tehdä liitteen 1 mukainen esitys vuoden 2025 kaupunkiympäristön toimialan tulokortiksi ja sitoviksi tavoitteiksi kaupunkitilalautakunnan osalta, ja
- d) merkitä tiedoksi liitteen 4 mukainen henkilöstösuunnitelma 2025–2028.

Käsittely:

Merkittiin, että talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti selosti asiaa kokouksessa.

Asian käsittelyn aikana **kaupunkitilalautakunnan jäsen Tuomas Vanhanen** teki seuraavat muutosehdotukset, jotka hyväksyttiin yksimielisesti:

Talousarvioliitteen sivulle 12 ensimmäisen kappaleen loppuun lisätään seuraava virke:

"Vantaan kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin varmistaakseen, että liikkuminen on turvallista kaikille kevyen liikenteen väylien käyttäjille ja selvittää keinoja sähköpotkulautojen turvattomien käyttötapojen- ja aikojen rajoittamiseksi sekä keinoja varmistaa, että sähköpotkulaudat pysäköidään asianmukaisesti niille varatuille paikoille."

Talousarvioliitteen sivulle 13 lisätään seuraava uusi toinen kappale:

"Talousarvion raamien puitteissa arvioidaan edellytyksiä parantaa katujen ja teiden talvikunnossapidon tasoa, jotta ulkona liikkuminen olisi kaikille vantaalaisille mahdollista ja turvallista myös talvisin."

Toimitilainvestoinnit 2025–2034 -liitteen sivulle 4 ensimmäisen kappaleen loppuun lisätään seuraava uusi virke:

"Vahvistetaan yhteistyötä kasvatuksen ja oppimisen toimialan kanssa sopivien päiväkotitonttien löytämiseksi tasa-arvoisesti eri puolilta kaupunkia."

Asian käsittelyn aikana **kaupunkitilalautakunnan jäsen Mikko Viilo** teki seuraavat muutosehdotukset, jotka hyväksyttiin yksimielisesti:

Talousarvioliitteen sivun 6 kaupunkiympäristön toimialan keskeinen tavoite sekä toimialan tulokortin sitova tavoite ”Kaupunkikeskustojen houkuttelevuus paranee” muutetaan kuulumaan seuraavasti (lisäys *kursiivilla*):

”Kaupunkikeskustojen houkuttelevuus *ja koettu turvallisuus* paranee.”

Talousarvioliitteen sivun 6 kaupunkiympäristön toimialan keskeinen tavoite sekä toimialan tulokortin sitova tavoite ”MAL-tavoitteet toteutuvat” muutetaan kuulumaan seuraavasti (lisäys *kursiivilla*):

”MAL-asuntotavoitteet toteutuvat.”

Asian käsittelyn aikana **kaupunkilautakunnan jäsen Minna Heikkinen** teki seuraavan muutosehdotuksen, joka hyväksyttiin yksimielisesti:

Talousarvioliitteen sivun 6 toiseen kappaleeseen lisätään seuraava uusi kolmas lause:

”*Toimiala vahvistaa ja tuottaa turvalliset ja tasa-arvoiset palvelut hyvillä ennakoiduilla ratkaisulla, jolloin vähennetään rikollisuutta, häiriökäyttäytymistä sekä vahingontekoja.*”

Asian käsittelyn aikana **kaupunkilautakunnan varajäsen Vertti Värekoski** teki seuraavan muutosehdotuksen, joka hyväksyttiin yksimielisesti:

Talousarvioliitteen sivun 6 luvun ”Toimialan keskeiset tavoitteet” ensimmäisen kappaleen loppuun lisätään seuraava lause:

”*Vantaan kaupunki panostaa harmaan talouden torjumiseen ja tehostaa valvontaa.*”

Asian käsittelyn aikana **kaupunkilautakunnan jäsen Topi Liutu** teki seuraavan muutosehdotuksen, joka hyväksyttiin yksimielisesti:

Talousarvioliitteen sivun 6 kaupunkiympäristön toimialan keskeinen tavoite sekä toimialan tulokortin sitova tavoite ”Valmistuvien pientaloasuntojen määrä on 350” muutetaan kuulumaan seuraavasti (muutos *kursiivilla*):

”Valmistuvien pientaloasuntojen määrä on *400*”.

Asian käsittelyn aikana **kaupunkilautakunnan jäsen Mari Hynninen** teki seuraavan muutosehdotuksen, joka hyväksyttiin yksimielisesti:

Talousarvioliitteen sivun 15 luvun ”Toiminnan kuvaus” ensimmäisen kappaleen ensimmäinen virke muutetaan kuulumaan seuraavasti (poistettu kohta hakasulkeissa, lisäys *kursiivilla*):

” [Korona-pandemian arvioidaan muuttaneen matkustamista] *Matkustaminen on muuttunut etätyön ja etäopiskelun myötä* pysyvästi ja tämä näkyy erityisesti työmatkaliikenteessä ja ruuhka-aikojen matkustusmäärissä.”

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Merkittiin, että kaupunkilautakunta jätti asiaan seuraavan yhteisen pöytäkirjalausuman:

”Lautakunta pohtii toimialan talousarvioesityksessä maanmyyntituloille asetetun tavoitteen realistisuutta. 2024 osavuositarkastuksen mukaan maanmyyntivoittoja on saatu vasta 2,5 miljoonaa euroa koko vuoden ennusteen ollessa 10 miljoonaa euroa. Ennusteet talouden kehittymisestä eivät anna

perusteita odottaa markkinan merkittävää elpymistä vuonna 2025. Näin ollen maanmyyntituloille asetettua tavoitetta tulee kohtuullistaa. Lautakunta toivoo, että kaupunginjohtaja huomioi lautakunnan yhteisen tahtotilan omassa budjettiesityksessään. Maanmyyntitulojen vähentyessä sopeutumisen tulee koskea kaupungin taloutta kokonaisuudessaan, ei pelkästään kaupunkiympäristön toimialaa.

Kansanterveyden kannalta on tärkeää, että Vantaan liikuntapaikat ovat houkuttelevia ja nykyaikaisessa kunnossa. Jotta näin olisi, niin edellytämme toimialan pohtivan, josko kuntatekniikan investointirahoista varattaisiin liikuntapaikkarakentamiseen vuodelle 2025 vähintään 3,5 milj. €. Näemme, että tällä investointitasolla Vantaalla pystytään varmistamaan laadukas liikuntapaikkarakentaminen toimintakaudella 2025. Lautakunta toivoo, että myös kaupunginjohtaja huomioi tämän pöytäkirjalausuman omassa budjettiesityksessään.

Jotta kaupunkitalautakunta voi tosiallisesti, tehtävänsä mukaisesti vastata investointiohjelmien valmistelusta, tulee lautakuntaa osallistaa jatkossa vahvemmin jo investointiohjelmien valmisteluvaiheessa. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi erillisellä seminaarilla tai iltakoululla, jossa esitellään hahmotelmaa tuleville ohjelmille perusteluineen. Investointilistojen informaationsäältä tulee parantaa.”

Liitteet:

- Liite 1: Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2028, kaupunkitalautakunnan alainen toiminta (II)
- Liite 2: Toimitilainvestoinnit 2025–2034 (II)
- Liite 3: Kunnallistekniikan investoinnit 2025–2028
- Liite 4: Kaupunkiympäristön henkilöstösuunnitelma 2025–2028

Täytäntöönpano: Talousohjaus

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, puh. 043 826 8687,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)